

Motion till riksdagen 2025/26:728

av **Malin Larsson m.fl. (S)**

Omreglering av apoteksmarknaden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en omreglering av den svenska apoteksmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ska hela landet leva och växa så måste det finnas service. Vi måste ta tillbaka kontrollen över välfärden, och apoteken är en viktig del. Apoteken, som är en verksamhet direkt kopplad till hälso- och sjukvården, spelar en avgörande roll för en jämlik vård med hög kvalitet.

I Liden, fem mil väster om Sundsvall, har byinvånarna de senaste två somrarna mötts av en lapp på det privata apotekets dörr där de informerats om att man har stängt – i flera veckor. Dessutom har apoteket hållits stängt även under hösten. Det har inneburit att Lidenborna behövt resa flera mil för att nå närmaste apotek. Detta drabbar framför allt de multisjuka äldre som är i stort behov av mediciner och har svårt att resa långt till ett apotek som är öppet.

Trots att apoteket i Liden fick beviljat glesbygdsbidrag på 583 000 kronor för 2024 – det högsta beloppet av alla apotek i landet – har man ändå inte prioriterat att hålla öppet för invånarna. Syftet med bidraget är att skapa förutsättningar för god läkemedelsförsörjning och tillgång till farmaceutisk kompetens i hela landet. Men trots detta bidrag prioriterar apotekskedjan i stället farmaceuter till sina apotek på de centrala orterna.

Efter avregleringen 2009 är det ”marknaden som styr”. När omregleringen av apoteken genomfördes och monopolet avvecklades var ett huvudargument från avregleringsförespråkarna att tillgängligheten skulle öka. Men det har blivit precis tvärtom. Vi har fler apotek i centrala delar och färre på landsbygden. Det är också svårare att driva apotek i mindre kommuner med en liten och utspridd befolkning, och då prioriterar de vinstdrivande aktörerna de större orterna. Avregleringen av apoteksmonopolet har också skapat brister när det gäller förutsägbarhet i fråga om tillgången till nödvändiga mediciner.

Situationen har dessutom förvärrats av återkommande brist på viktiga läkemedel, vilket understryker behovet av en mer robust och samhällsstyrd läkemedelsförsörjning. När apoteken drivs utifrån vinstintresse snarare än samhällsansvar riskerar tillgången på mediciner att bli både osäker och ojämlik. För att trygga tillgången till läkemedel över hela landet behövs en nationell samordning och en omreglering som sätter patienternas behov först.

Vi måste säkra tillgången till läkemedel och apotek i hela landet. Det är dags att omreglera apoteksmarknaden. Människan måste sättas före marknaden och välfärden ska finnas där för dig när du behöver den.

Malin Larsson (S)

Anna-Belle Strömberg (S)

Peder Björk (S)

Peter Hedberg (S)